

EUROPOS SAJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRIIMTI KOMUNIKATAI

EUROPOS KOMISIJA

Komisijos pareiškimai (Bendroji programa)

(2013/C 373/02)

KOMISIJOS PAREIŠKIMAS

Europos Komisija siūlo priimant sprendimus dėl ES finansavimo skyrimo žmogaus embrioninių kamieninių ląstelių moksliniams tyrimams pagal programą „Horizontas 2020“ laikytis tų pačių etikos principų kaip ir 7-ojoje bendrojoje programoje.

Europos Komisija siūlo toliau laikytis šių etikos principų, nes, kaip parodė patirtis, jie leido suformuoti atsakingą požiūrį į daug žadančią mokslo sritį. Minėti etikos principai visiškai pasiteisino įgyvendinant mokslinių tyrimų programą, kurioje dalyvauja mokslininkai iš įvairių šalių, turinčių labai skirtingas teisės normas.

1. Sprendime dėl programos „Horizontas 2020“ aiškiai numatoma, jog Bendrijos finansavimas nebus skiriamas trims mokslinių tyrimų sritims:
 - mokslinių tyrimų veiklai, skirtai žmonėms klonuoti reprodukcijos tikslais,
 - mokslinių tyrimų veiklai, kuria siekiama pakeisti žmogaus genetinį paveldą, dėl ko šie pakeitimai galėtų tapti paveldimi,
 - mokslinių tyrimų veiklai, skirtai žmogaus embrionams kurti tik mokslinių tyrimų ar kamieninių ląstelių parūpinimo tikslais, įskaitant somatinių ląstelių branduolių perkėlimą.
2. Nebus finansuojama jokia visose valstybėse narėse uždrausta veikla. Nebus finansuojama veikla valstybėje narėje, kurioje tokia veikla yra draudžiama.
3. Sprendimas dėl programos „Horizontas 2020“ ir nuostatos dėl Bendrijos teikiamo žmogaus embrioninių kamieninių ląstelių mokslinių tyrimų finansavimo etikos principų nėra valstybėse narėse tokiems tyrimams taikomų teisės normų ar etikos principų subjektyvus įvertinimas.
4. Kviesdama teikti paraišką Europos Komisija neragina naudoti žmogaus embrioninių kamieninių ląstelių. Dėl žmogaus, tiek suaugusiojo, tiek embriono, kamieninių ląstelių naudojimo, jei to reikia, sprendžia mokslininkai, atsižvelgdami į norimus pasiekti tikslus. Praktikoje didžioji Bendrijos kamieninių ląstelių moksliniams tyrimams numatytų lėšų dalis skiriama suaugusiųjų kamieninių ląstelių panaudojimui. Nėra priežasties, kodėl tai turėtų iš esmės pasikeisti programoje „Horizontas 2020“.
5. Kiekvienas projektas, kuriame siūloma panaudoti žmogaus embrionines kamienines ląsteles, privalo gauti teigiamą mokslinį įvertinimą, kurio metu nepriklausomi mokslo ekspertai įvertina, ar būtina tokias kamienines ląsteles naudoti mokslo tikslams.
6. Pasiūlymai, gavę teigiamą mokslinį įvertinimą, yra griežtai tikrinami etikos požiūriu; šį patikrinimą organizuoja Europos Komisija. Atliekant šį patikrinimą etikos požiūriu, atsižvelgiama į ES pagrindinių

teisių chartijoje ir atitinkamose tarptautinėse konvencijose, pavyzdžiui, 1997 m. balandžio 4 d. Ovjeda pasirašytoje Europos Tarybos žmogaus teisių ir biomedicinos konvencijoje bei jos papildomuose protokoluose ir UNESCO priimtoje Visuotinėje žmogaus genomo ir žmogaus teisių deklaracijoje išdėstyti principus. Atliekant patikrinimą etikos požiūriu, taip pat įvertinama, ar pasiūlymuose laikomasi šalių, kuriose bus atliekami moksliniai tyrimai, taisyklių.

7. Ypatingais atvejais patikrinimą etikos požiūriu galima atlikti projekto įgyvendinimo metu.
8. Dėl kiekvieno projekto, kuriame siūloma naudoti žmogaus embrionines kamienines ląsteles, prieš pradėdant jį vykdyti, reikia gauti atitinkamo nacionalinio arba vietos etikos komiteto patvirtinimą. Turi būti laikomasi visų nacionalinių taisyklių ir procedūrų, įskaitant susijusių su tėvų sutikimu, finansinių paskatų nebuvimu ir kt. Bus tikrinama, ar projekte yra nurodytos licencijavimo ir kontrolės priemonės, kurių turi imtis valstybių narių, kuriose bus atliekami moksliniai tyrimai, kompetentingos institucijos.
9. Gavęs teigiamą mokslinį įvertinimą ir patikrintas etikos požiūriu nacionaliniu ar vietos ir Europos lygiu pasiūlymas bus pateiktas patvirtinti kiekvienu atskiru atveju valstybėms narėms, kurios posėdžiauja kaip komitetas laikydamosi nagrinėjimo procedūros. Valstybių narių nepatvirtinti projektai, kuriuose numatyta naudoti žmogaus embrionines kamienines ląsteles, nefinansuojami.
10. Europos Komisija toliau sieks, kad su ES finansuojamų kamieninių ląstelių mokslinių tyrimų rezultatais galėtų susipažinti visi mokslininkai tam, kad šie rezultatai galiausiai taptų naudingi pacientams visose šalyse.
11. Europos Komisija remia veiksmus ir iniciatyvas, kurie prisideda prie žmogaus embrioninių kamieninių ląstelių mokslinių tyrimų koordinavimo ir racionalizavimo, atsakingai laikantis etikos principų. Visų pirma, Komisija remia Europos žmogaus embrioninių kamieninių ląstelių linijų registrą. Parama tokiam registru padės užtikrinti egzistuojančių žmogaus embrioninių kamieninių ląstelių stebėseną Europoje, padės mokslininkams kuo geriau jas panaudoti ir gali padėti išvengti atvejų, kai be reikalo kuriamos naujos kamieninių ląstelių linijos.
12. Europos Komisija toliau laikysis dabartinės savo praktikos ir neteiks nagrinėjimo procedūrą vykdančiam komitetui pasiūlymų dėl projektų, kurie apima mokslinę veiklą, naikinančią žmogaus embrionus, įskaitant veiklą kamieninėms ląstelėms gauti. Nors šis mokslinių tyrimų etapas nebus finansuojamas, ES galės finansuoti paskesnius mokslinių tyrimų etapus, kuriuose naudojamos žmogaus embrioninės kamieninės ląstelės.

Pareiškimas dėl energijos

„Komisija pripažįsta būsimą pagrindinį galutinių naudotojų energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos vaidmenį, geresnių tinklų ir energijos saugojimo, kuo labiau išnaudojant jų potencialą, svarbą ir rinkos įsisavinimo priemonių poreikį, siekiant kurti pajėgumus, gerinti valdymą ir įveikti rinkos kliūtis, kad būtų galima įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos sprendimus.“

Komisija sieks užtikrinti, kad bent 85 proc. energijos uždavinių biudžeto pagal programą „Horizontas 2020“ būtų skirta neiškastinio kuro sritims ir bent 15 proc. viso energijos uždavinių biudžeto būtų skirta esamų atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo technologijų rinkos įsisavinimo veiklai pagal trečiąją Pažangios energetikos Europai programą. Šią programą įgyvendins specialiai valdymo struktūra ir į ją taip pat bus įtraukta parama tvarios energetikos politikos įgyvendinimui, pajėgumų kūrimui ir investicijoms skirto finansavimo mobilizavimui, kaip ir iki šiol.

Likusi dalis bus skirta iškastinio kuro technologijoms ir plėtojimo galimybėms, kurios laikomos itin svarbiomis siekiant įgyvendinti 2050 m. viziją ir padėti pereiti prie tvarios energetikos sistemos.

Bus stebima pažanga siekiant šių tikslų, ir Komisija nuolat teiks ataskaitas dėl pasiektos pažangos.“

Pareiškimas dėl 6 straipsnio 5 dalies

„Nedarydama poveikio metinei biudžetinei procedūrai, Komisija ketina per struktūrinį dialogą su Europos Parlamentu pateikti metinę ataskaitą dėl programos „Horizontas 2020“ II priede išdėstyto biudžeto paskirstymo įgyvendinimo pagal prioritetus ir konkrečius su tais prioritetais susijusius uždavinius, įskaitant visus atvejus, kai taikoma 6 straipsnio 5 dalis.“

Pareiškimas dėl 12 straipsnio

„Gavusi prašymą, Komisija pateiks priimtas darbo programas atsakingam Europos Parlamento komitetui.“

Pareiškimas dėl pažangumo pripažinimo

„Įsikišimas Sąjungos lygmeniu suteikia galimybę konkuruoti visos ES mastu ir pasirinkti geriausius pasiūlymus, taip keliant kompetencijos lygį ir užtikrinant, kad geriausi moksliniai tyrimai ir inovacijos taptų matomi.“

Komisija mano, kad teigiamai įvertinti Europos mokslinių tyrimų tarybos, Marie Skłodowska-Curie veiksmų, siejamųjų veiksmų, 2 etapo MVĮ priemonės ar bendradarbiavimo projektų pasiūlymai, kurie negalėjo būti finansuojami dėl lėšų trūkumo, vis dėlto atitinka programos „Horizontas 2020“ pažangumo kriterijų.

Dalyviams pritarus, ši informacija gali būti perduodama atsakingoms institucijoms.

Todėl Komisija sveikina visas iniciatyvas finansuoti tokius projektus iš nacionalinių, regioninių ar privačių šaltinių. Šiame kontekste sanglaudos politikai tenka pagrindinis vaidmuo užtikrinant pajėgumų kūrimą.“

Pareiškimas dėl pažangos skleidimo ir dalyvių skaičiaus didinimo

„Komisija įsipareigoja nustatyti ir įgyvendinti priemones, mažinančias mokslinių tyrimų ir inovacijų atotrūkį Europoje, pagal naują skyrių „Pažangos skleidimas ir dalyvių skaičiaus didinimas“. Šioms priemonėms numatyto finansavimo lygis nebus mažesnis nei suma, išleista pagal 7-ąją bendrąją programą veiksams, susijusiems su dalyvių skaičiaus didinimu.“

Iš dalyvių skaičiaus didinimui skirto biudžeto turėtų būti remiama nauja Europos bendradarbiavimo mokslo ir technologijos srityje (COST) veikla, susijusi su dalyvių skaičiaus didinimu. Į šią taikymo sritį nepatenkanti COST veikla (jai turėtų būti skirta tiek pat lėšų) turėtų būti remiama iš biudžeto, skirto 6 punktui „Europa kintančiame pasaulyje. Integracinė, inovacijas diegianti ir svarstanti visuomenė“.

Su politikos rėmimo priemone ir tarptautiniais nacionalinių informacijos centrų tinklais susijusi veikla daugiausia turėtų būti remiama taip pat iš biudžeto, skirto 6 punktui „Europa kintančiame pasaulyje. Integracinė, inovacijas diegianti ir svarstanti visuomenė“.

Pareiškimas dėl MVĮ priemonės

„Parama MVĮ pagal programą „Horizontas 2020“ yra ypač svarbi ir sudaro svarbią programos dalį siekiant tikslų skatinti inovacijas, ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą. Todėl Komisija užtikrins, kad parama MVĮ pagal programą „Horizontas 2020“ būtų gerai matoma, ypač tuo, kad įtrauks MVĮ priemonę į darbo programas, gaires ir komunikacinę veiklą. Bus dedamos visos pastangos, kad MVĮ būtų lengva ir paprasta surasti joms sudaromas galimybes ir jomis pasinaudoti pagal prioritetą „Visuomenės uždaviniai“ ir pirmavimo kuriant didelio poveikio ir pramonės technologijas tikslus.“

MVĮ priemonę įgyvendins viena bendra centralizuota valdymo struktūra, atsakinga už projektų vertinimą ir valdymą, įskaitant bendrųjų IT sistemų ir verslo procesų naudojimą.

MVĮ priemonė pritrauks pačių didžiausių užmojų MVĮ inovacijų projektus. Priemonė bus įgyvendinta visų pirma laikantis principo „iš apačios į viršų“, nes bus skelbiamas nuolatinis MVĮ poreikiams pritaikytas konkursas, kaip nustatyta pagal konkretų tikslą „inovacijos MVĮ“, drauge atsižvelgiant į pirmavimo kuriant didelio poveikio ir pramonės technologijas tikslų prioritetus ir uždavinius bei visuomenės uždavinius, taip pat sudarant sąlygas derinti su pirmavimo kuriant didelio poveikio ir pramonės technologijas tikslais susijusius pasiūlymus, grindžiamus principu „iš apačios į viršų“. Šis konkursas gali būti persvarstomas ir (arba) atnaujinamas kas dvejus metus, kad būtų atsižvelgta į dvišimtis strategines programas. Kai tikslinga, be minėto konkurso galima surengti konkursus specialiais strateginių interesų klausimais. Šiuose konkursuose bus naudojama MVĮ priemonės koncepcija ir procedūros, pagal tos priemonės vieno langelio principą veiks centras paraiškų teikėjams ir bus teikiamos papildomos kuravimo ir lavinimo paslaugos.“
